

Zeitschrift: Schwyzerlüt : Zytschrift für üsi schwyzerische Mundarte
Band: 20 (1958)
Heft: 4

Artikel: Vom grosse Hirz
Autor: Fringeli, Albin
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-187452>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 03.04.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Vom grosse Hirz

«Dir chennet ech ghei Bild mache, wie das ne Uffregig un ne Gschwätz gäh het, sälbmol, wo ne Bueb vo dr Breitebacher Allmed cho isch zsprunge is Dorf abe un gruefe het: «Ne Hirz, ne Hirz, ne gröislig Tier!»

Wo mer die alti Bärta Studer die Gschicht vom grosse Hirz het afoh verzelle, han i emel o miesse wungere, wenn un wie das Tier is Birstal cho syg. I ha se ne chly ungläubig agluegt, die gueti Frau, un si muess es gmergt ha. Wo si aber wyters brichtet het, isch mer s Zwyfle langsam ver-gange.

«My Vatter het mer die Gschicht hundertundeimol verzellt», isch d Bärta wytersgfahre. «Das isch so ums Jahr achtzähhundertsächzg umme gsi, gnau chennt is nimmi verrote. Me het scho ne paar Tag bhauptet, me heig i dr Wannematt Trämp gseh, wie wenn dort ne Fühli umme-gsprunge wer. Aber wyt und breit hätt me ghei Buur chenne finge, wo sälbi Zyt ne Fühli im Stall gha het.»

«Aha, Fühli oder Hirz? wirds gheisse ha im Dorf», han i gseit, un d Bärta hets bstetiget un gniggt un glächlet us em luschtige, grümpfige Gsichtli use, ass die wysse Chrüseli meischterlosig uff d Stirne vüre gum-pet sy.

«I muess es säge, my Vatter hets zerscht o nit rächt welle glaube. Er isch i d Wannematt gange un het die Tritt mit eigene Auge welle gseh. Won er aber zrugg cho isch, denn het er s Gwehr grüschtet. Wo dr Roni un dr Veri vor em Huus dure glüffe sy, het er se aghalte: «Chemmet dr mit uff d Hirzejagd?» het er ne zuegruefe. Die zwe Nochbere hei grossi Auge gmacht. Eine het dr anger aglotzt, wie wenn er en wott froge: «Tröusch du zgoh?» Dir dörfet ebe nit vergässe, ass no gheine vo dene Breitebacher vorhi nemol ne Hirz gseh gha het.

Isch so ne Tier ächt gfährig? Isch s bös wie ne Leu? Starg wie ne Elifant? Hets ne zechi Hutt wie Sohläder?

Gheine vo dene Manne het chenne Usskumpft gäh. Un ig sälber hätt o nit gwüsst, was i hätt selle säge, i bi jo erscht ne paar Jahr i d Schuel gange, un vvo de Hirze het is öise Lehrer no ghei Wörtli verzellt gha. Wie gseit, es isch ne töihänggerischi Sach gsi mit däm Hirz. Worum isch dä ächt nit blibe, won er har cho isch? Jä. Wo isch er har cho? Uss de Alpe, hei d Lüt gmeint. Dr Amme aber, un dä hets jo miesse wüsse, dä het gstyf un fescht bhauptet, dä Hirz syg de Franzose uss em zoologische Garte vo Lyon vertronne. Wo dr Amme das gseit het, hei die angere gschwige.»

D Bärta het e chly verschnuoft, wie wenn se si miesst bsinne, wie die Hirzejagd sälbmol ne Änd gno het. No me Rüngli isch si aber wytersgfahre: «Ganz kauscher isch s dene Manne aber doch nit z Muet gsi, das muess i säge, wenn scho dr Vatter drby gsi isch. Er isch gwiss ghei ängschtlige Ma gsi . . . aber, wie gseit, s erschemol im Läbe uff so ne frönd Tier los, das het ne Nase!

Am Obe isch ne Biesserecher Jeger cho froge, epp dr Vatter eppis

drgege heig, wenn är mit em uff d Jagd chem . . . jo, elleini gech er o nit gärn. Dr Vatter isch yverstange gsi. Un wo jetz no dr Roni ufftrumpfet het, är well das Tier träffe, do sy die drei Jeger enig worde, am nechste Morge i d Wannematt uff e Hirz loszgo. — — —

Drei Manne mit Gwehr sy ussgruggt. Un eine ohni Flinte, dr Veri, isch ne nochetramplet.

Deheim het me gwartet . . . mit Schmärze gwartet, wies ächt dene Manne gech. «Dr Hirz isch scho lang ab, a ne anger Ort», hei e Teil bhauptet. Un die angere hei ummegäh: «Dä Hirz springt no i öise Bärge umme, aber tröscht Gott die Manne, won em i Wäg laufe!»

Wo me im Dorf eso brichtet het, chunnt dr Veri i de hääle Sätz s Strössli ab. «Ums Gotts Wille, was isch gscheh?» het d Mueter gsüüfzget.

«Nüt isch gscheh», het dr Veri gchychet. «Mir hei d Trämp vom Hirz gseh. Grossi Trämp . . . wie vo me ne Ross. Un wäge dämm hei mi die Jeger heigschiggt, dir sellet mer grösseri Chugele mitgäh. Vo de ganz grosse, si syge i dr Gummode im dritte Drüggli.»

«Jä, un dr Vatter», het d Mueter welle wüsse.

«Er wartet mit dene zwe angere Jeger im Wald obe. Sie warte un luschtere. Si hei si müüslitill. Wenn ne numme niemer dr Hirz verschüücht!»

Mir hei im Veri nochegluegt, wien er im Bärge zuegstiflet isch mit dene Blychugele.

Isch s ächt ne halbi Stung gange, bis es gchracht het? I chennts emel mit em beschte Wille hüt nimmi säge. Aber sälb weiss i no guet: Drümol hets gchracht.»

«Hets drei Schütz bruucht, bis das arme Tier bodiget gsi isch?» han i welle wüsse.

D Bärta het dr Chopf gschüttlet: «Nei, das nit. Die drei Jeger hei ihre Chriegsplan vorhi schön zwäg gmacht gha. Dr Veri het miesse i Wald yne. Dört het er glärmitiert, wie wenn er nimmi ganz rächt wer im obere Stübli. Er het dr Hirz uffgeschüücht. Däm Tier ischs nimmi ganz ghüür gsi. Es isch uff un druss, gege d Allmed füre.»

«Also isch s doch ghei Fühli gsi, wie teil Lüt gmeint hei?» bin i dr Bärta is Wort gfalle.

«He looset numme», het si dr Fade wider uffgnoh. «Si sy ganz nooch zsämmegstange, die drei Jeger . . . fascht wie wenn si ne chly bitzeli Angscht gha hätte, ganz nooch näbenanger. Wo das Unghüür zum Wald uss cho isch, hets gchracht, fascht wie us eim Rohr uuse: bauf, bauf, hets gmacht. Dr Biesserecher het im Hirz numme ne Streifschutz gäh, dr Vatter het em i d Syte gschosse und dr Roni het dr Chopf troffe. Dr Hirz isch muustot uff em Bode gläge . . .»

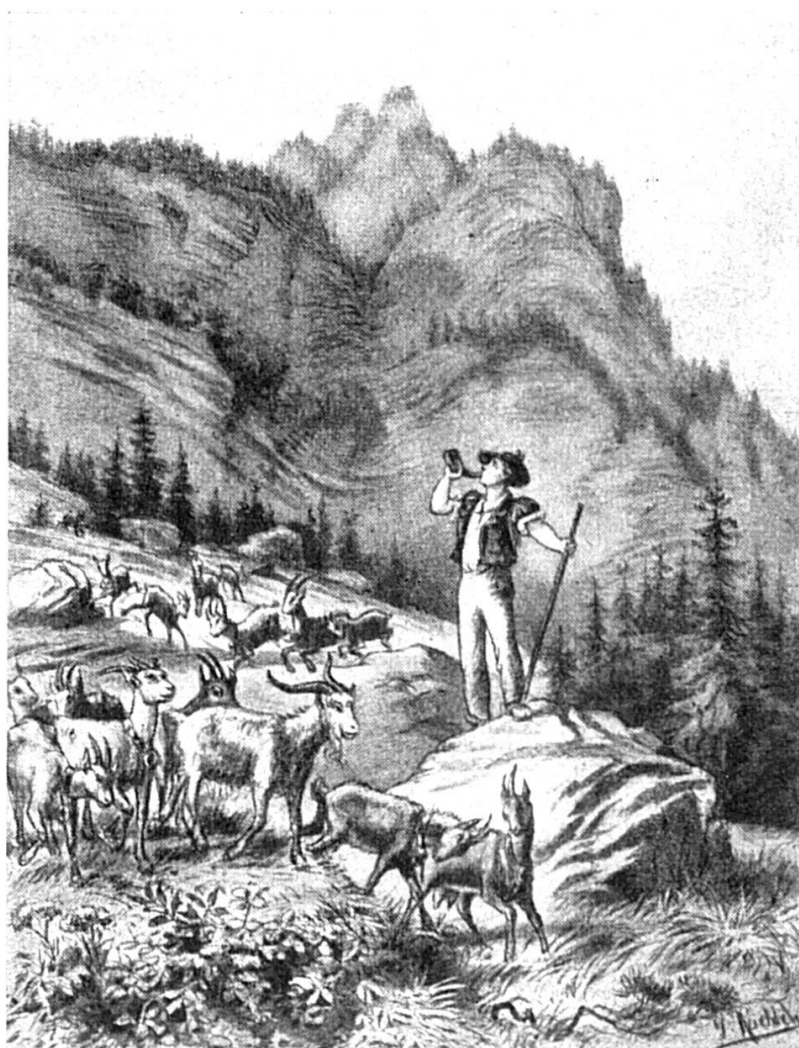
«Die Manne wärde ne Freud gha ha», han i gseit, «ne Hirzejagd im Jura, das isch allwäg scho lang nimmi vorcho.»

«Das cha me si vorstelle», het d Bärta gmeint, «i weiss es no guet. Die Jeger hei ihre Hirz greicht mit me Leiterwage. Aber nit ass dr meinert, si syge grad hei cho. Nei, bi wytems nit. Si sy mit däm Fuehrwärch zerscht uff Brislech abe, denn uff Biesserech ufe und zletscht no uff Wahle umme gfare.»

«Aha, si hei de Nochbere welle dr Hirz zeige», han i vor mi ane brichtet. «Un si hei ne allwäg no welle zeige, wie si härzhafti Jeger syge. Wo si ändlig uff Breitebach zuggcho sy, isch s ganze Dorf vor öisem Huus versammlet gsi. Isch das ne Lueges un Brichtes gsi! Dängget emol: Dr Herr Laroche vo Basel het dene drei Jeger föifeachzg Frangge zahlt, ass er het chenne dr Hirzechopf mitnäh. Er het gseit, er wellen loh usstopfe für is Gorrridor. Dr Metzger het im Hirz s Fähli abzoge un noche het me i dr School s Fleisch ussgwoge. Jo, jo, das wer se jetz, die Gschicht vom grosse Hirz, wo si emol verirrt het i d Jurabärke . . . I ha ne Freud gha, ass grad öise Vatter so ne guete Jeger gsi isch, wo alls drüber brichtet un griehmt het. Aber . . . wie sell i säge? Dr Hirz het mi tuurt, es het mer s Augewasser füre tribe, won i das schöne Tier gseh ha uff em Leiterwägeli ligge. Gwiss, es isch wohr, i ha im stille bi mer sälber dänggt: Wenn s numme allne drei Jeger uff d Flinte gschneit hätt, ass s Pulver nass worde un dr Schutz nit abgange wer. Vergässe chan en nie, dä Lyoner Hirz, wo uff der Breitebacher Allmed het miesse s Läbe loh . . . un wenn i hundert Johr alt wird.»

Mir hei bedi ne Zytlang gschwige, d Bärta un ig. Zletscht han i ne bitzli afoh wueschte un ha adie gseit, un mer welle ne angermol wider wytersfahre. (Erstdruck)

Albin Fringeli

Joseph Reichlen

Geisshirt